

„Quandoque et dormitat Bonus Homerus”

De redactie van ons Tijdschrift heeft het prijzenswaardige initiatief genomen de lezers in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van het afscheidscollege van Prof. BOEREMA (1974) door dit college onder de titel „Zijn en worden” als feuilleton te plaatsen.

Ik ben ervan overtuigd, dat de lezers van ons tijdschrift evenals ik het interessante college van deze wereldberoemde geleerde met grote belangstelling hebben gelezen. Het is te betreuren, dat dit belangwekkende college ontsierd wordt door een kleine „Schönheitsfehler”. Op bl. 629 citeert collega BOEREMA de Griekse filosoof ARISTOTELES als de auteur van de bekende uitspraak: *παντα ρει* („alles vloeit”). Bij het lezen van dit citaat kwamen oude herinneringen aan mijn gymnasiumtijd op en tevens een vage herinnering, dat deze uitspraak die volledig luidt: *παντα ρει και οδδεν μενει* („alles vloeit en niets blijft”) van een andere wijsgeer afkomstig is dan van ARISTOTELES. Ik neem aan, dat collega BOEREMA inmiddels er reeds op attent is gemaakt, dat deze diepzinnige uitspraak wordt toegeschreven aan de wijsgeer HERAKLEITOS (wiens naam men meestal aantreft in de vertaliniseerde vorm HERACLITUS, met de klemtoon op de i).

Ik hoop, dat collega BOEREMA mij deze „muggenzifterij” niet euvel zal duiden. De kleine „slip of the pen” maakt zijn betoog niet minder belangwekkend. Als ik de titel van dit ingezonden stuk vrij mag vertalen zou ik kunnen zeggen: „Ook de grote BOEREMA slaapt wel eens.” Een man, die zich voor de medische wetenschap zo verdienstelijk heeft gemaakt is na een zo wel besteed leven een klein slaapje van harte gegund.

Literatuur: BOEREMA, I. (1974) *Ned. T. Geneesk.* 118, 628.

Zeist, 29 april 1974

J. TEN DOESSCHATE

De dynamische wereldbeschouwing van ARISTOTELES wordt door de desbetreffende aanhaling goed gekarakteriseerd. Helaas werd deze uitspraak door mij, onnadenkend, aan hemzelf toegeschreven.

Nee, professor TEN DOESSCHATE, slaperig was ik niet; wél h.b.s.-er.

Amsterdam, mei 1974

I. BOEREMA

Het röntgenonderzoek van de schedelbasis bij gezwellen in de rino-otologie

Het interessante artikel van Prof. DEN HERDER en Prof. DE WIT (1974) had blijkens de titel primair ten doel het röntgenonderzoek van de schedelbasis te beschrijven. Aan gezien het artikel echter ook de zichtbaarmaking van veranderingen en destructies in caudaal van de schedelbasis gelegen structuren behandelt zoals de neusbijholten, het palatum durum en de hamulus pterygoideus, geeft het mij de vrijheid te wijzen op een eenvoudige opname-techniek, die belangrijke informatie kan verschaffen.

Bedoeld worden tandfilms van de postcanienselementen in de maxilla en vooral ook zo ver mogelijk naar dorsaal gerichte occlusale opnamen van de maxilla. Hoewel de beeldgrootte uiteraard beperkt is, geven deze opnamen een zeer duidelijk beeld, ook van geringe botdestructies en veranderingen in de wanden van de sinus maxillaris, het palatum durum en de hamulus pterygoideus.

Bovenstaande opmerking is vooral ingegeven door de beschrijving van de patiënt met een bijholte-carcinoom (fig. 10) waarbij wordt vermeld: Op de detailfoto van de voorste schedelgroeve is een sluiering van de rechter sinus maxillaris en ethmoidalis te zien.

Hadden in dit geval een occipitomentale opname (Lilienfeld) en een occlusale opname van de maxilla niet dezelfde informatie verschaft over de sluiering van de sinus maxillaris?

Literatuur: HERDER, B. A. DEN en G. DE WIT (1974) *Ned. T. Geneesk.* 118, 581.

Zwolle, april 1974

J. RITTERSMA

Wij danken collega RITTERSMA voor zijn aanvullende opmerkingen. Inderdaad geven de door hem genoemde projecties eveneens goede afbeeldingen van de sinus maxillaris.

Het doel van ons artikel was echter de aandacht te vestigen op de schedelbasisfoto, die boven de „Lilienfeld” en occlusale opnamen het voordeel heeft dat een doorgroei van de bijholtetumor in het sferoïd en in de nasopharynx duidelijk zichtbaar wordt.

Amsterdam, mei 1974

B. A. DEN HERDER
G. DE WIT

BERICHTEN

Buitenland

DENEMARKEN

Ziekte van Hodgkin na mononucleosis infectiosa. In 1969 had DAMESHEK reeds verondersteld dat „infectious mononucleosis is a reversible, self-limiting form of lymphocytic leukemia”. Ook het voorkomen van Epstein-Barr-virus zowel bij mononucleosis infectiosa als bij Burkitt-lymfoom wijst op een verband tussen maligniteit en infectieuze mononucleose. KAPLAN (1972) zag 37 patiënten met de ziekte van Hodgkin die tevoren aan mononucleosis infectiosa hadden

geleden. Thans hebben NILS ROSDAHL en medewerkers in Kopenhagen nagegaan of personen met een positieve Paul-Bunnell-reactie een verhoogde kans op het ontstaan van de ziekte van Hodgkin hebben. Van 17.073 mensen bij wie in de jaren 1940-1969 de reactie van Paul-Bunnell positief was geweest, bleken 17 daarna, met een interval van minstens twaalf maanden, aan de ziekte van Hodgkin te hebben geleden. Dit getal is significant groter ($P < 0,0002$) dan het verwachte aantal van twee vrouwen en vier mannen. Van de 17 Hodgkin-patiënten waren 16 mannen. (*Brit. med. J.*, 4 mei bl. 253.)